

Ljudska

PRAYICA

„LJUDSKA PRAVICA“
USTANOVljena 4. OKTOBRA
1934 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BOJBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVOBODITVE
DO 1. JULIA 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z „BORBO“

POGOVOR PREDSEDNIKA TITA Z DIREKTORJEM ČASOPISA »MLADOST«

Našo mladino moramo vzgajati V DUHU HUMANIZMA

Beograd, 21. maja (Tanjug). »Mladost«, glasilo Ljudske mladine Jugoslavije, objavlja v številki z dne 22. maja pogovor predsednika republike z direktorjem časopisa. Ob prvi proslavi dneva mladosti in svojega rojstnega dne je predsednik republike Josip Broz Tito ustregel prošnji uredništva »Mladosti«, sprejel direktorja časopisa tov. Budislava Šoškića in mu dobro razpoložen v enournem pogovoru pojasnil nekatere svoje vtise in mnenja o mnogih vprašanjih.

»Dovolite, tovariš predsednik,« se je obrnil tovariš Šoškić na predsednika Tita, »da Vas v imenu uredništva »Mladosti«, glasila Ljudske mladine Jugoslavije, naprosim, da poveste za naše bralce nekaj o tem, kateri trenutek življenja vam je bil najdražji in kateri najbridejši.«

NEKAJ LEPIH IN BRIDKIH TRENUTKOV TOVARIŠA TITA

»O trenutku ne bi mogel govoriti,« je odgovoril predsednik Tito, »ker jih je bilo mnogo, lepih in bridkih. Omenil bi samo nekatere, ki so se mi najbolj vtisnili v spomin. Gre predvsem za tiste čase, ko sem se mudil v bivši Rusiji, med revolucijo, ko sem videl zmago revolucije, zmago delavskega razreda. Takrat sem bil res sila navdušen in tega ne morem pozabiti. Drugi tak trenutek je bil doma, ko smo zmagali v vojni, zlasti ko sem prvič prišel v Beograd in ko smo potem preganjali sovražnika na sremski fronti in še naprej. Seveda je bilo še mnogo drugih lepih trenutkov.«

Bridkih trenutkov pa je bilo več kakor lepih. Bili so celo zelo bridki. Ne bom govoril o svojem težavnem življenju do prve svetovne vojne, med njo pa sem motovil 13 mesecev negibno ležati v bolnišnici, potem pa delati kot jetnik. To ni bilo lahko. Govoril bom o težavnih dnevih in življenju, ne pa o trenutnih težavah, ki jih je bilo mnogo.

Hudo mi je bilo n. pr., ko sem videl, da je naša Partija leta 1937 pred razpustom, to se pravi, ko je hotela Kominterni razpustiti. Hudo mi je bilo, ko sem videl, da so frakcijski boji privedli Partijo res do roba njenega propada. To so bili bridki trenutki.

Omeniti moram trenutke, ki sem jih preživel v Moskvi, ko sem si prizadeval, da bi ohranili našo Partijo in da bi likvidirali frakcijske boje, pri čemer je bilo treba premagati tudi težave, na katere sem zadel na raznih straneh. To so bili najbolj markantni bridki trenutki.

Bridki trenutki so bili seveda tudi med vojno in bilo jih ni malo. Najbolj me je srce bolelo zmerom, ko smo med sovražnimi ofenzivami in srditimi boji reševali ranjence. Bidek je bil trenutek leta 1941 na Zlatiboru, ko smo morali pustiti 300 ranjencev, ki so jih Nemci potem pobili. Takrat jih nismo mogli evakuirati. Imeli nismo ne možnosti ne časa ne sredstev. Hudo mi je bilo tudi v četrti ofenzivi, ko sem gledal, kako ljudje kratko malo umirajo na poti od izčrpanosti. Hudo mi je bilo tudi v peti ofenzivi, zlasti v trenutkih, ko sem videl, da ne bomo mogli rešiti vseh ranjencev. To so bili bridki trenutki, ki so se mi najgloblje vtisnili v spomin. Menim, da ni treba, da bi jih našel še več, ker tudi to zadostuje. Če pa bi začel premišljati, bi se spomnil še mnogih bridkih trenutkov. Na splošno je bilo vse življenje zelo težavno.

»NAJVEČ SEM SE NAUČIL V ZAPORIH«

»Mladina zelo rada bere članke, reportaže in knjige o našem življenju. To je najbolj priljubljen čtivo. Zdi pa se mi, da človek iz tistega, kar je objavljeno, ne more dobiti popolne slike o tem, kako ste mogli posvetiti toliko pozornosti svoji vestranski izobrazbi sprčo zamožnosti pogojev, v katerih ste delali, in nenehnega praktičnega revolucionarnega boja, v katerem ste sodelovali brez premora.«

»Kot partijski delavec sem bil v stari Jugoslaviji obsojen na šest let težke ječe, pa sem v zaporih kar najbolj izkoristil čas. Jaz in mnogi tovariši, ki so bili zaprti z menoj, smo delali dnevno do 15 ur. V zaporih sem se največ naučil. Seveda sem si tudi med bivanjem v Moskvi, ko sem delal v Kominterni, prizadeval, da bi razširil svojo izobrazbo. Tam sem imel dovolj možnosti za to, knjig in vsega. To sta bili dve šoli. Težka ječa je bila pravzaprav za mnoge naše ljudi univerza. To je bila tudi življenjska šola, ki smo jo skoznjo. Takrat sem imel za seboj že vrsto let nepretrganega boja in dela. Moral sem se učiti, da bi bil kos dolžnostim, ki sem jih imel.«

MLADINA PREMALO VE O MLADINCIH-HEROJIH

»Ob raznih priložnostih ste poudarjali potrebo, da bi se morali novi rodovi čimbolje

seznaniti z revolucionarnimi tradicijami našega delavskega in mladinskega gibanja in z liki naših uglednih revolucionarjev. Mladi ljudje vedo na primer precej o življenju Lole Ribarja, zelo malo pa o mnogih zglednih borcih našega gibanja iz predvojne obdobja. Ali bi nam mogli, tovariš predsednik, povedati kaj o tem?«

»Saj sem vam že tako hotel ob neki priložnosti očitati, da sedanja mladina, Ljudska mladina in komunisti, pozabljajo na te mladince-heroje, ki so pred vojno ilegalno delali in žrtvovali svoje življenje. Mnogo je tovarišev, ki smo jim posvetili v našem tisku zelo malo pozornosti. To so n. pr. Oreški, Mišić, Debeljak in cela vrsta drugih herojev, ki so bili voditelji mladine in ki so padli v revolucionarnem boju. Vsi so se bili docela posvetili revolucionar-

(Nadaljevanje na 2. str.)

SUEŠKO VPRAŠANJE PONOVO PRED VARNOSTNIM SVETOM OZN

Razprava brez haska

Potem ko so člani Varnostnega sveta še enkrat povedali svoja že znana gledišča, je bila seja za nedoločen čas prekinjena

New York, 21. maja (AFP). Christian Pineau in John Foster Dulles sta se danes popoldne sestala v Washingtonu in govorila o sueškem vprašanju. Pineau je po sestanku izjavil, da sta se sporazumela.

Medtem je Varnostni svet nocoj nadaljeval sueško razpravo.

V debati so govorili predstavniki Avstralije, Formoze, Kolumbije, Iraka, Švedske, Egipta, ZDA, Francije in Sovjetske zveze. Predsedujoči Cabot Lodge je na koncu ugotovil, da večina članov Varnostnega sveta stoji na stališču, da za zdaj ni izpolnjenih šest pogojev, ki jih je lani postavil Svet in da se bo debata o sueškem vprašanju nadaljevala, če bo to želel kdo izmed članov.

Seja je bila nato prekinjena in bo sklicana nova, če se bo pokazala potreba.

Včeraj sta govorila sovjetski

delegat Soboljev in francoski zunanji minister Pineau, ki je v dolgem govoru terjal pogajanja med Egiptom in uporabniki Sueškega prekopa. Potem je delegat Egipta Omar Lutfi, ki se udeležuje zasedanja kot delegat zainteresirane strani, zavrnil francoske obdolžitve proti Egiptu kot povsem neutemeljene in dejal, da bi bila francoska vlada ravnala pametneje, da ni sprožila vprašanja kršitve sklepov Varnostnega sveta iz lanskega oktobra, ker je te sklepe kršila Francija sama. Kaže, kakor da Francija obzubljuje, da je izgubila priložnost, da bi uredila vprašanje Sueza s silo. Lutfi je opozoril svet, da se plovba po Sueškem prekopu razvija normalno in da vse važnejše pomorske države uporabljajo to vodno pot. Od konca marca do konca aprila je plulo po Sueškem prekopu 313 ladij, med 1 in 17. majem pa 309. Oblasti v Kairu si na vse načine prizadevajo, da bi olajšale plovbo v korist mednarodne trgovine in doslej se še noben uporabnik ni pritožil. Na zadnji seji Varnostnega sveta je prevladalo splošno stališče, da je treba upravo prekopa prepustiti preizkušnji časa.

Na koncu se je sovjetski delegat Soboljev ponovno obdolžil francosko vlado, da s svojo akcijo samo izziva nove spore na Blisknem vzhodu in ustvarja možnosti nadaljnega vmešavanja v notra-

nje zadeve arabskih dežel. Egiptovska deklaracija je mednarodni instrument, ki ureja vprašanje Sueškega prekopa. Lahko samo upamo, je pripomnil, da bo tudi plovba po drugih mednarodnih vodnih poteh, kakr r na pr. po Panamskem prekopu slonela na podobnih načelih. V Pineaujevi izjavi je izražena le ogorčenost francoske vlade sprčo poraza in ta izjava je poskus, da bi Francija rešila svoj ugled po neuspehu, da bi Egiptu vsilila pogoje, ki ne bi bili v skladu z ustanovno listino OZN.

Macmillan opravičuje

poskusno eksplozijo britanske vodikove bombe

London, 21. maja (Reuters). - Harold Macmillan je danes v Spodnji zbornici izjavil, da so atomski poskusi, ki so bili prejšnji teden na srednjem Pacifiku, v »operativnem in znanstvenem oziru uspešni ter so znatno utrdili britansko vojaško moč«. Pred eksplozijo so vse kar najbolj skrbno pripravili, da ne bi njene posledice spravile v nevarnost življenja in premoženja ljudi. Znanstveniki so ga obvestili, da se bo radioaktivno žarčenje po tej eksploziji le neznatno povečalo.

Britanija želi nadaljevati razgovore o prepovedi ali vsaj o omejitvi atomskih eksplozij, in sicer v ožjem odboru razorožitvene komisije OZN ali na neposrednih pogajanjih zainteresiranih dežel. Z državniki Britanske skupnosti se bo Macmillan posvetoval o teh

vprašanjih na konferenci, ki bo v Londonu čez nekaj tednov.

Incident pri Gazi

El Ariš, 21. maja (Tanjug). Včeraj popoldne je neko vozilo OZN, v katerem sta bila opazovalec OZN major Morgan in jugoslovanski kapetan Milovan Vukanović, v neposredni bližini demarkacijske črte zavozilo na protitankovsko mino. Major Morgan in kapetan Vukanović sta bila ranjena. Oba so prepeljali v bolnišnico OZN. Njuni življenji nista v nevarnosti.

Kraj, kjer je eksplodirala protitankovska mina, je na cesti, po kateri vozijo vozila jugoslovanskega odreda s kontrolne postaje nedaleč od Rafaha.

Eisenhowerjevi predlogi

o nadaljnji, a ločeni vojaški in gospodarski pomoči tujini

Washington, 21. maja (Reuters). Predsednik ZDA Eisenhower je danes od Kongresa zahteval, naj odobri 3865 milijonov dolarjev za vojaško in gospodarsko pomoč tujini o prihodnjem poslovnem letu. Kongresu je poslal posebno spomenico, v kateri poudarja, da bi zaornitev predlagane vsote za medsebojno varnost zohrabila agresijo in potrla prijatelje ZDA.

Eisenhower pravi, da Amerika ne more dopustiti, da bi nove neodvisne države, ki jim je nujno potrebna pomoč, da premagajo svoje gospodarske težave, izgubile sleherni upanje. Po njegovem mnenju bi bile te države v nasprotnem primeru primorane obrniti se na komunistične dežele ali poiskati kako drugo totalitarno pot k ureditvi svojih problemov.

Eisenhower pravi v svoji poslanici, da nekatere dežele, ki prejema ameriško pomoč, omo-

gočajo Ameriki, da v zameno uporabljajo njihovo ozemlje, ki je bistveno važno za preprečevanje agresije in zaščito zavezniških dežel. Zavzel se je tudi za nekatere spremembe v zakonodaji o medsebojni varnosti, da bi pospešili programe pomoči tujini. V poslanici pravi, da morata biti vojaška pomoč in pomoč za obrambo ločeni od pomoči za gospodarski razvoj in kot takšni vključeni v redni proračun obrambnega ministrstva. Po Eisenhowerjevem mnenju bi bilo treba

pomoč za gospodarski razvoj v prihodnje dajati v obliki posojil, ne pa daril. Zato zahteva od Kongresa, naj odobri ustanovitev sklada za posojila, ki bi se vskladil z ustanovami za posojila, kakor so Mednarodna banka in Ameriška uvožno-izvozna banka.

Eisenhower je v spomenici specifično predložene vsote in namenil največji del - 1900 milijonov dolarjev - za vojaško pomoč. Pol milijarde je določil za gospodarsko pomoč in pri tem poudaril, da bi bilo treba v prihodnjih letih to vsoto povečati na 750 milijonov. Pomoč za obrambo bi znašala 900 milijonov, za tehnično sodelovanje 152, posebna pomoč 300 in 113 milijonov bi porabili za tako imenovane multilateralne programe.

PRED ROJSTNIM DNEVOM TOVARIŠA TITA

Otroci iz vseh krajev države so čestitali predsedniku Titu

Beograd, 21. maja (Tanjug). Danes dopoldne je v Belem dvoru čestitalo predsedniku republike Titu ob 65. rojstnem dnevu okrog 350 otrok, pionirjev in učencev osemletnih šol iz raznih krajev naše države.

Ko je predsednik Tito okrog desetih stopil skozi vrata salona v Belem dvoru, so ga malčki, ki so ga nestrpno čakali, pozdravili z navdušenim ploskanjem. Ploskanje se še ni poleglo, ko je tovariš Tito nasmejan in dobre volje pozdravil svoje male goste:

»Dragi otroci, veseli me, ko vas vidim tu kot svoje goste. Zdi mi se, da je danes tako slabo vreme, vendar pa upam, da se bomo vsi skupaj dobro počutili. Zelo všeč mi bo, če mi boste povedali kaj o svojem otroškem življenju, o tem, kako živite in kako se igrate, pa tudi o vsem drugem. Bodite mi dobrodošli in počutite se kakor doma!«

Otroci so besede tovariša Tita toplo pozdravili. Drug za drugim so se mu približali otroci iz Zagreba, z otoka Paga, iz Zadra in ostalih krajev Hrvaške, ki so jih vodili predstavniki organizacije

»Naši otroci, potem otroci iz Sabca, Beograda in Subotice ter člani izvidniškega odreda »Siniša Nikolić - Dragoš« iz Pirota. Med njimi so bili tudi učenci iz šole za defektne otroke v Temerinu. Sporočali so mu pozdrave svojih tovarišev in tovarišic, izročali so mu darila, ki so jih sami pripravili, in izražali želje za srečno in dolgo življenje. Zaostajali niso niti najmlajši.

Potem ko so otroci in pionirji iz Makedonije čestitali predsedniku in mu izročili pozdrave, ga je pozdravil direktor osemletne šole »Lirijak Salija Zulali« v imenu prebivalstva Struge in zlasti v imenu Siptarjev iz tega kraja. Med drugim je rekel:

»Za časa stare Jugoslavije nismo imeli nobene šole, zdaj pa imamo v naši občini tri osemletke in sedem osnovnih šol. V stari Jugoslaviji nismo imeli nobenega učitelja, zdaj pa samo v naši občini 1500 učencev posluša pouk v svojem materinem jeziku. Prve generacije naših učencev že končujejo študij in se vključujejo v delovno življenje. O nas, tovariš Tito, govorijo tudi zunaj meja naše domovine in to, kar govorijo, ni vselej dobro misljeno in zato pogosto vzbujajo naš odpor. Naglas jim povemo, da smo zadovoljni z našim življenjem, z našo enakopravnostjo in svetlo

perspektivo. Sleherni Siptar, Makedonec in Turek enako uživa pridobitve naše revolucije in bratsko sodelovanje prihaja do izraza na vseh področjih, na kulturnem in gospodarskem, kakor tudi v organih oblasti, kjer so Siptarji na odgovornih mestih.«

Na koncu je Salija Zulali dejal, da Siptarji vedo, da so dolžni zahvaliti za to naši Zvezi komunistov in osebno tovarišu Titu in da mu zato hkrati z vsemi jugoslovanskimi narodi želijo dolgo in srečno življenje.

Najlepše želje so izrazili tovariši Titu tudi člani skupine 40 odličnih učencev in učenek osemletnih šol iz Beograda, ki so te dni obiskali Zagorje in Kumrovec, danes pa so prišli, da čestitajo predsedniku republike ob rojstnem dnevu in mu povedo, da so bili v njegovem rojstnem kraju.

Mali tumburaši iz Struge in člani pionirskega zbora iz Vogošća, z njimi pa tudi ostali pionirji so hoteli na svoj način, z veselo pesmijo, glasbo in plesom izraziti tovarišu Titu tako svoje občutke kakor ljubezen svojih tovarišev in tovarišic.

VREMENSKA NAPOVED

za sredo, 22. maja 1957

Spremenljivo oblačno, vmes manjše plohe. Najnižje nočne temperature med 8 in 13, dnevne temperature do 22 stopinj Celzija.

STANJE VREMENA

Glebov visokega zračnega pritiska nad Srednjo Evropo je zopet oslabil pod vplivom novih, tode slabotnih frontalnih masen, ki se približujejo Alpam od severozahoda.

ZAKLJUČKI IX. PLENUMA ZDPP

ki jo je začrtal poljski oktober

(Konec prihodnjí)

Pomladansko cvetje spomina Toneta Tomšiča

Včeraj dopoldne je uprava šole in pionirska organizacija »Toneta Tomšiča« počastila s svečano komemoracijo ob grobnici narodnih herojev spomin padlega narodnega heroja Toneta Tomšiča, ki je na včerajšnji dan, pred petnajstimi leti junaško padel pod streli okupatorjev. Tovariš Flegar je v kratkem govoru orisal junaško pot Toneta Tomšiča ter njegovo neuklonljivo vero v zmago delovnega ljudstva. Nato so številni zastopniki raznih delovnih kolektivov položili vence pred grobnico, za njimi pa so stoteri pionirji zasuli sarkofag s pisanim pomladanskim cvetjem.

Mladinske brigade pripravljene

Za delo v mladinskih brigadah se je doslej prijavilo nad 800 mladincev in mladink iz ljubljanskih občin — Izmenjava med okraji

V letošnjem letu bodo mladinske delovne brigade gradile v Ljubljani dva velika objekta in sicer Mladinski športni park v Tivoliju in športni park na Ko-

deljevem v Mostah. Dela na teh dveh objektih so se že pričela z delovnimi akcijami, ki jih mladina vrši v popoldanskem času. Okrajni štab za mladinske delovne akcije je formiral 11 ljubljanskih mladinskih delovnih brigad, v katerih bo sodelovalo v juniju, juliju in avgustu nad 1500 brigadir in brigadirjev in določil kraje in delovišča, na katera bodo brigade odšle.

Da bi mladini, ki se je odločila preživeti del svojega prostega časa v brigadi, pripravili lepe in zanimive počitnice, si prizadeva okrajni štab doseči zamenjavo z drugimi okraji. Tako bodo ljubljanski mladinci gradili odsek avto ceste Ljubljana—Zagreb pri Novem mestu, Brkinsko cesto v koperskem okraju, Jadransko avto cesto pri Zadru in stadion Fužinarja v Ravnah na Koroškem, mladinci iz okrajev Novo mesto, Maribor in Zader pa naša dva objekta. Upamo, da se bodo pozivu za sodelovanje in zamenjavo odzvali tudi okraji Zagreb, Celje in Kranj.

Doslej se je v vseh ljubljanskih občinah prijavilo že preko 800 mladink in mladincev, kar dokazuje veliko zanimanje mladine za delo v brigadah.

Za večji uspeh mladinskih delovnih brigad pa je okrajni ko-

mite organiziral petdnevni seminar za člane štabov in vodstev aktivov in brigad, katerega se je udeležilo 45 mladincev, v glavnem lanskim brigadir in brigadirjev brigad. Seminar je odlično uspel in vzgojil za vodstva letošnjih akcij zrel in sposoben vodilni kader.

Egon P.

Tekmovanje za večjo produktivnost v kmetijstvu

Iz šentvitske občine se bo tega tekmovanja udeležilo šest skupin, večina iz vodiškega predela. Prijavile so se že štiri skupine z nad sedem hektarji skupnih površin, ki bodo tekmovale za čim večji pridelek krompirja. Ena skupina se je prijavila za republiško tekmovanje za čim večjo mlečnost sive goveje pasme, druga skupina pa za vzrejo piščancev. Občinska komisija bo nudila posebno pomoč tem kmetovalcem oziroma zadrugam, da bodo pravilno obdelovali, gnojili in zatirali razne škodljivce. Predvidevajo, da se bodo prijavile še druge skupine, saj je zanimanje kmetovalcev veliko. Posebno ugodni so pogoji za semenski krompir, ki ga tu veliko pridelajo.

MED LJUDMI

Drago Vresnik:

Od železne ceste do Sotle

Dve panogi sta odločilni za gospodarstvo šmarske občine in Obsojca: sadjarstvo, vinogradništvo in živilstvo. Vseh dvanajst zadrug šmarske občine je usmerjenih v obnovo vinogradov in sadovnjakov, v vzgojo simendolske pasme goveda.

Kakšno je delo zadrug? Kako je z gospodarsko izobrazbo kmetov? Kako napredujejo?

Aleksander Videčnik s Poslovne zveze nam kot skrbnik in priljubljen gospodar velikega posestva razgrne svoje zapiske in knjige. Mnogo tega mu ni treba brati, prešlo mu je v kri. Vsaka spregovorjena številka ima stvarno osnovo, je vsklajena s spominom in podoba kmetij, vinogradov, sadovnjakov, njiv in poslopij.

»Mnogo se je spremenilo, slika kmetijstva je danes čisto drugačna kot pred leti. Nova kmetijska politika je naletela na širok odmev; kmetje zdaj vedo, da jim hočemo pomagati na bolje, trudijo se, da bi dojeli skupna prizadevanja in izsledke agrarne znanosti. V zadrugah je narasla zadruga zavest, znanje, želja po napredku in izobrazbi. Zlasti veliko je zanimanje kmetijske mladine, ki nam pozimi prenapolni razrede kmetijskih nadaljevalnih šol. Zelo živahno je delo v aktivih mladih zadrugnikov. Skratka, prišli smo v obdobje, ko lahko z združenimi močmi stremimo za napredkom v kmetijstvu, ko postaja socializacija vasi dejanska potreba kmetijskih ljudi.«

Naloga pa so velike.

Statistika proizvodnih kmetijskih površin daje takole sliko: njivske površine 17 % — sadovnjakov 1,8 % — vinogradov 3,2 % — travnikov 20,3 %.

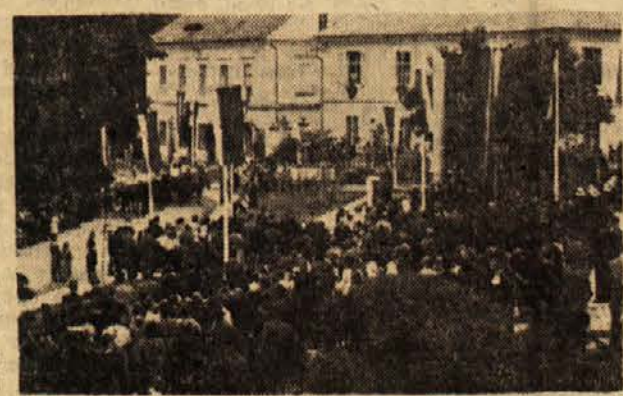
Podatki se nanašajo na šmarsko občino. Iz njih zlahka razvidimo, da struktura zemljišča ne ustreza usmeritvi kmetijske proizvodnje po posameznih panogah. Odstotek sadjarskih in vinogradniških površin je razmeroma majhen. Povečati bi treba zlasti sadovnjake, kar poslednji čas že delajo. Posebno zahtevne so naloge v vinogradništvu. Skupna površina vinogradov zajema 1267 hektarov. Od tega pa je skoraj 80 odstotkov izrojenih nasadov, in mnogo površin, zasajenih s samorodnicami. Povprečni hektarski donos doseže le

17,5 hl. Po načrtu nameravajo ohraniti in obnoviti okrog 800 hektarov vinogradov. Začeli so že z uvajanjem nove sorte, vrštanjskega »tokajca«, ki je pokazal visoko vrednost in donos.

Mimo obnove sadovnjakov in vinogradov se kmetje zelo zanimajo za nasade jagodičevja. Doslej je bilo teh nasadov okrog 11 hektarov. Letos pa kažejo polmenske prijave kmetovalcev, da se bodo ti nasadi povečali še za 61 hektarov. Razen malin in ribeza urejajo tudi na 11 hektarjih plantažni nasad višenj, ki so zelo donosni in odporne proti mrazu.

Poljedelske površine bodo v glavnem služile pridobivanju krme za živino. V živinoreji so znatno napredovali, vsa živina je pregledana in zdrava. Povprečna mlečnost je izredno ugodna, saj znaša 2600 litrov mleka na glavo.

Na vseh koncih in krajih problemi, številke, analize, načrti. A najvažnejše je to, da kmetje z velikim zanimanjem sodelujejo, da se v tem boju proti zlasti zadrugujejo, da bi jo čimprej preobdružili. Pred leti, ko neurejene gospodarske razmere niso bile naklonjene zadrugništvu, ko teoretične napovedi o preobrazbi kme-

V Smarjah je ob prireditvah vedno dovolj ljudi. Pri nas ni težav z obiskom, zatrjujejo prosvetarji.

PRED NOVIM SEJOM PROMETNIH SREDSTEV

Smer razvoju našega prometa

Na sejmu, ki bo odprt 25. t. m. na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, bo razstavljalo 88 razstavljavcev — Razstavili bodo tudi železniške vozove, letala in druga prometna sredstva

Ljubljana, 21. maja. V prostorih Gospodarskega razstavišča v Ljubljani je bila danes tiskovna konferenca, na kateri so zastopniki Prometne zbornice in predstavniki naše industrije prometnih sredstev odgovarjali na vprašanja novinarjev v zvezi z sejmom prometnih sredstev. Ta sejem bo odprt v soboto 25. maja na Gospodarskem razstavišču član Zveznega izvršnega sveta, Peko Dapčević, trajal pa bo teden dni do 2. junija. Prvotna zamisel, naj bi bil sejem razdeljen v komercialni in poučno propagandni del, je bilo treba zaradi tehničnih za-

Uspela akademija pred Dnevom mladosti

Včeraj popoldne je pripravila pionirska organizacija šole »Toneta Tomšiča« svečano akademijo v proslavo »Dneva mladosti«. V pisanem in zanimivem, bogatem in pestrem sporedu so mali in pristrčni izvajalci navdušili številne gledalce.

prek opustiti, tako da bo imel prvi jugoslovanski sejem prometnih sredstev predvsem komercialni značaj. Nekaj besed o pomenu tega dogodka.

Za obdobje organiziranja prvega sejma prometnih sredstev pri nas je še vedno značilno, da promet občutno zaostaja za drugimi gospodarskimi panogami. To zaostajanje je doseglo v zadnjih letih tak obseg, da je od reševanja prometne problematike močno odvisen razvoj našega gospodarstva. Nemogoče nam je namreč organizirati sodobno proizvodno in blagovno zamenjavo, dokler je prometni park tako iztrošen in zastarel. Sejem prometnih sredstev ima zato tudi namen, da pokaže smer daljnemu razvoju našega prometa.

Gospodarskemu razstavišču v Ljubljani je uspelo povabiti na svoj veliki prireditveni skoraj vse proizvajalce motornih vozil v Jugoslaviji. Obiskovalci sejma bodo imeli možnost videti prometna vozila železniškega, vodnega in zračnega prometa, največji del razstavnega prostora pa bodo seveda zavzeli izdelki naše avtomobilske industrije in industrije motornih koles.

MINIATURA ŽELEZNICA DO POŠTE

Na sejmu bo sodelovalo 88 razstavljavcev, največ iz Slovenije. Izmed inozemskih tvrdk se jih bo največ udeležilo sejma iz Nemčije (22), prometna sredstva pa bodo razstavljale tudi Italija, Avstrija, Združene države Ame-

rike, Izrael, Svica, Anglija in Francija. Poleg vsakršnih vozil bodo posamezne tovarne razstavljale še rezervne dele, bencinske črpalke in ostale predmete s področja prometa.

Gospodarsko razstavišče bo v razstavnih dneh poskrbelo za posebno reklamo sejma prometnih sredstev. Po Ljubljani bo prevahal potnik poseben miniaturni vlak — po Titovi cesti do Pošte in po Prešernovi cesti, nekajkrat pa bo ta vlak obiskal še odročne ljubljanske občine. Ena izmed sejmskih vstopnic bo zadelo motorno kolo, izdelek tovarne »Tomas«. Privlačne bodo tudi nekatere novosti, ki jih bodo naša industrijska podjetja prvič razstavila, med drugim specialni spalni voz, železniški jedilni voz, domača letala in nekatere naprave za transport surovin v tovarni.

V. B.

Brez dima in saj

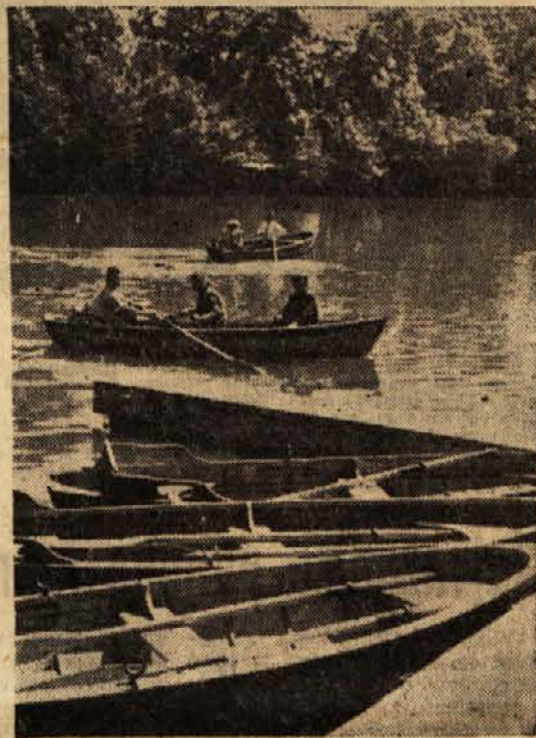
Včeraj so bili spet enkrat presenečeni — tokrat prav prijetno — potniki, ki so potovali z dopoldanskim ekspresom od Zagreba do Postojne. Nič več dima in saj, namesto tega samo še rahel vonj po nafti in pred njimi nova, spodaj modra, zgoraj belosrebrna Diesel lokomotiva. Potnikom prav radi verjamemo, da so bili zadovoljni in da bi želeli takih lokomotiv tudi na drugih relacijah.

Nove lokomotive, tri po številu, je pretekli teden uvozila iz Zahodne Nemčije Direkcija jugoslovanskih železnic, da bi z njimi nadomestila nekaj najbolj izrabljenih parnih strojev znamke Borsig. Z novimi lokomotivami upravljajo naši ljudje, vendar za zdaj še s pomočjo nemških strojevodij.

MI. G.

Rojaki spet med nami

S Simplon-Orient ekspresom je sinoči ob 19.30 pripotovala v Ljubljano na dvomesečni obisk v staro domovino skupina 24 rojakov-izseljencev iz ZDA. Skupino vodi rojak Jenny Troha, ki letos že četrto po drugi vojni prihaja v svoj rojstni kraj.

drobiž od tujin

ZAKAJ SELITEV ZA TRI TEDNE? Posebna komisija z okraja v Šentvidu je ugotovila, da je možna selitev v drugo ali tretje nadstropje nove gimnazije. Pred tem pa je treba odpraviti še nekaj nedostatkov. Ljudje se vprašujejo, zakaj je potrebna selitev tik pred zaključkom šolskega leta. Ali ne bo to škodovalo intenzivnejšemu delu učencev in profesorjev. Menjajo so, da bi te tri tedne šolskega pouka lahko ostali še v stari gimnaziji.

ŠOLSKA DOLINA NIMA ZDRAVNIKA. Preteklo je komaj nekaj mesecev, odkar je dobila Loška dolina zdravnika, a že je ostala brez njega. Dosedanji zdravnik je

dobil pretekli teden poziv za specializacijo. Ljudje v Loški dolini so nezadovoljni in menijo, če so našli poziv za premetitev, naj bi našli tudi poziv za nadomestitev. Sedaj bodo morali ljudje hoditi k zdravniku v oddelno Cerkljico in še to samo podnevi, ker ponoči nimajo avtobusne zveze. Ponoči pa bo bolnik prepuščen samemu sebi. Ljudje v Loški dolini upajo, da bodo kmalu dobili spet zdravnika. Brglez

ŠOLSKA MLADINA BO ZATIRALA KOLORADSKO HROŠČA. Topli dnevi so s krompirjem privabili iz zemlje tudi krompirjevega hrošča. Po nekaterih njivah ga otroci že nabirajo in prinašajo v šolo. Lani je občina v Šentvidu nagradila najboljše nabiralece koloradskega hrošča. Pionirji osnovne šole so nabrali nad 180.000 hroščev iz prve izlege, ki so najbolj škodljivi. Prav to zalogo je treba najprej uničiti, da bo boj proti temu škodljivcu uspešen. Za nadaljnje zatiranje pa je učinkovito zapravljanje. Občina bo tudi letos organizirala akcijo za nabiranje hroščev in nagradila najboljše pionirje.

NEUTEMELJENE GOVORICE. Prejšnji teden je osemnajstletno deklet pri Zeleni jami skočilo pod drveči vlak. Okoli tega samomorila krožijo po Ljubljani čudne vesti v različnih variantah, češ, da se za tem samomorom skriva dobro skovan umor. Organi TNZ so nam povedali, da se je pokojnica nekaj ur pred samomorom sprijela s svojim fantom, kar jo je tako potrla, da se je vrgla pod vlak. Drveči vlak ji je v hipu odrezal glavo in nogi, nato pa jo je še sto metrov vlekel za seboj in jo pri tem razgallil, kar je dalo povod za neutemeljene govorice.

ZARADI AVTOSTOFA V SMRTI. — Pred gostilno Krččinik v Trzinu je včeraj okrog 18. ure prišlo do osemnajstletne mladice M. K. Ker se ji je mudilo, je hotela z avtostopom priti do Ljubljane. Ob omenjenem času je na njeno znamenje ustavil jeep H-3559. Voznik I. Z. jo je bil pripravljen odpeljati do Ljubljane. Dekle se je takrat vsa vesela obrnila in stekla čez cesto v gostilno po prijatelj, ne da bi se prej prepričala, če je cesta prosta. Prav takrat pa je z nasprotno smeri precej hitro pripeljal osebni avtomobil S-2456, ki ga je upravljal voznik S. A. Naredila je bila nezgodna, saj je nepravilno nadenjena skočila naravnost pod avtomobil. Pri tem je dobila tako hude poškodbe, da je med prevozom v bolnišnico podlegla.

OTROK POD AVTOMOBIL. Včeraj ob 19.35 je iz Šentvidu proti Ljubljani z zmerno hitrostjo vozil svoj osebni avtomobil voznik N. A. Pred bloki pa je nenadoma stekel izza živi meje čez cesto osmeletli V. B. Voznik je sicer naglo zavril, vendar je kljub temu s prednjim delom vozila zadela otroka. Na srčno ga je laže poškodoval.

KARAMBOL VINJENEGA MOTOCIKLISTA IN MOPEDISTKE. Včeraj okrog pol sedmih zvečer je po Titovi cesti po desni strani iz zmerne hitrostjo vozila mopedistka G. M. Pred hišo št. 198 pa jo je začel prehitevati precej vinjeni motorist S. D. na motociklu S-1204. S svojim prednjim kolesom je zadel v zadnje kolo. Ob trčenju sta oba padla. Tlesnim udarcem razen nekaj prask ni bilo. Ugotovili so minimalno gmotno škodo.

(Nadaljevanje)

SPORED

Švedsko presenečenje
in romunska risanka

ZADNJEGA DNE

Zvečer bodo Avstrijci pokazali še svoj film »Sissi, mlada cesarica«, ki pa je misljen bolj kot odlični ob zaključku festivala, saj nihče ne pričakuje kaj več, kot smo pač že vajeni videti v avstrijskih filmih. Zato je ta zadnji dan posvečen uganjanju o nagradah. Žirija je že zaključila svoje delo, rezultate pa bo povedala šele zve-

čeri. Člani ocenjevalne komisije so se najbrž težko odločili, saj so filmi, ki prihajajo v poštev za nagrado, precej izenačeni in ni takega, da bi kar s prstom pokazali nanj. Zadnji trenutek je marsikomu zmešal štrono švedski režiser Bergman, ki se v svojem filmu »Sedmi pečat« uvrstil med kandidate za nagrado.

Svedsi so skoraj že odpotovali, nazadnje pa so se le sporazumeli s festivalskim odborom, ki je vključil njihov film v prvi večerni program. »Sedmi pečat« je velik film. Zgodba je zajeta iz srednjega veka, mračno zgodovinsko obdobje posreduje tako slikovito, kot se to vidi le malo kdaj. Bergman je z izvrstnimi

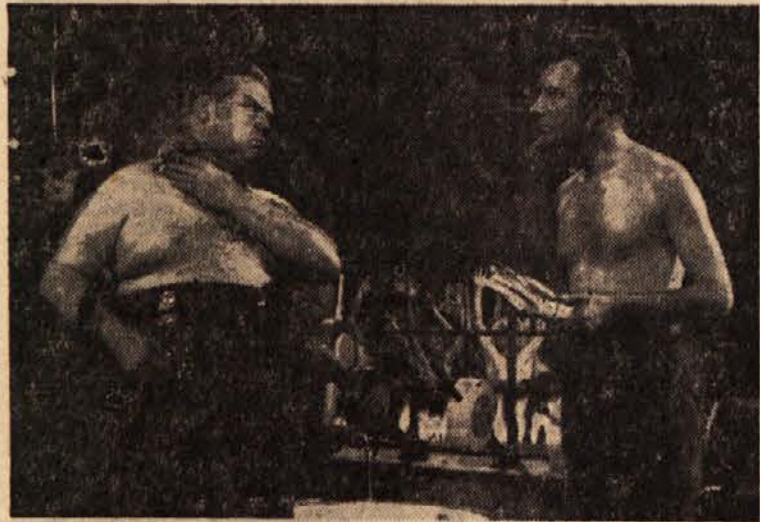
obravnavo probleme. To pot njegova tema ni nevarna javnemu redu, narobe, Francozi so mu lahko hvaležni, da jim je posnel ta film. Prikazal je njihovo Narodno knjižnico, toda s takim prijemom, da gledalec res dobi spoštovanje pred tem silnim skladiščem knjig. Resnaisov »Ves spomin sveta« je velik uspeh čistega dokumentarnega filma.

Spanci so pokazali komedijo »Faustina«, ki je nekoliko presenetila, in sicer prav zato, ker so jo posneli Spanci. Ob konvencionalnih revijskih prizorih z Mario Felix so avtorji tako v okvirni zgodbi kot včasih med dejanjem nadrobili kopico duhovitosti in satirnih dialogov. Zgodba prikazuje pekel z Mefistom in njegovimi pomočniki, ki kuhajo usodo sveta. Seveda je pekel moderniziran, skoraj atomski, Mefisto pa ni skrivnostni, mračni duh, marveč bančni mogotec največjega svetovnega koncerna.

Cehi so pokazali v tradicijah svoje šole solidno izdelani film »Izgubljeni otroci«, bolj zanimiva pa je bila romunska kratka risanka, ki pokaže razvoj sveta od začetka, ko je svetovje kihnilo in odkihnilo našo ljubo zemljo. Film pokaže, kako je nastal človek in kako je razvijal silo svojega duha tako dolgo, da je odpihlil zemljo in — je bilo treba začeti iznova. Duhovita zgodba, škoda le, da je realizacija tehnično slaba in da film še nima prave forme.

Listi že objavljajo analize letošnjega festivala. Ker je na festivalu precej filmov, ki govorijo proti vojni in je zato njihova vsebina za gledalca težka, nekateri zabavljajo čez take filme.

Clana jugoslovanske filmske delegacije, ki sta tu, je povabil

Prizor iz španske komedije »Faustina«

Medtem ko so hitlerjevske divizije sejale po vseh evropskih deželah strah in smrt, se je v srcu nacistične trdnjave za bodočo žico porajalo novo življenje. Francozi, Belgijci, Čehoslovaki, Poljaki, Jugoslovani, Grki, Bolgari, Rusi in Nizozemci so ustvarjali posebno mednarodno skupnost. Kaj kmalu so se navadili skupne govorice, nekakšnega svojega esperanta, nazivljali bodoči žici so razpredli notranjo obveščevalno mrežo.

Igralci v odličnih maskah pretresljivo pokazal obup človeka v tistih razrvanih časih.

Se en pomemben film je bil včeraj na programu, in sicer Alana Resnaisa »Ves spomin sveta«. Režiserju »Noči in megle« in filma »Tudi kipi umirajo« so doslej prepovedali menda že šest filmov, ker strašno odkrito

SLIKE SO OBUDILE SPOMINE

Francoski nacionalni odbor za zgodovino druge svetovne vojne je pokazal pred dnevi pariškemu občinstvu zbirko dokumentov in spominov iz življenja jetnikov v nacističnih taboriščih. Razstavo so uredili v prostorih pedagoškega inštituta pariške Latinske četrti, ponazarja pa življenje jetnikov kakih deset narodnosti za bodočo žico v koncentracijskih taboriščih.

»Ti ljudje so izgubili vse razen golega življenja«, je zapisano z velikimi črkami nad zbirko slik ob vstopu v prvo razstavno dvorano. »Oropali so jih vseh radosti življenja, njihove prsi so bile sleherni trenutek izpostavljene strojnici in puškam. Vendar niso izgubili zadnjega upanja.«

Okoli tisoč fotografij, posnetih na pragu med življenjem in smrtjo, nad tri sto predmetov, dokumentov, nacističnih odredb, ilegalnih letakov in jetniških listov pripoveduje o življenju dvanajst milijonov ljudi, ki so se v letih 1939—1945 zvrstili v nacističnih taboriščih. Svinčniki z zvinitimi pismi namesto grafita, kompasi v obliki gumbov, brivsko milo s skrivno skico taborišča in z oznakami najprimernejših krajev za beg, fotografije, statistike, ročna dela jetnikov, njihov ilegalni tisk, vse to so sledovi in dokazi nezlomljive volje in življenjskega optimizma sinov zaslužnjene Evrope.

Kdor stopi čez to črto, bo na mestu ubit, je zapisano na steni razstavne dvorane v štirih jezikih: v francoščini, angleščini, srbsčini in ruščini, v spodnjem desnem kotu fotografij pa je oznaka »Stalag VIIIc. Stiri narodnosti so bile zastopane na tem otoku strahote: Francozi, Angleži, Srbi in Rusi. Na enem izmed posnetkov je kakih sto jugoslovancev v uniformah in v civilu. Fotografirali so jih takoj po prihodu v tisto taborišče leta 1941. Čeprav sta naporna pot in nacistična vojaška peta že začrtali sledove na njihovih obrazih, jih je vendar ne glede na uniformo lahko ločiti od francoskih jetnikov, ki so pretrpeli v taborišču že leto dni.

Ob vsakem taboriščem »distriktu« je nepregledna panorama križev na grobovih, druge fotografije pa kažejo sodobnemu obiskovalcu žive človeške sence, ki jih je sama kost in koža. »Niso bili težji od 35 kg.« je zapisano pod posnetki živih mrtičev. In potem vprašanje: »Ali jih je vsaj pol prišlo živih iz taborišča smrti?«

Medtem ko so hitlerjevske divizije sejale po vseh evropskih deželah strah in smrt, se je v srcu nacistične trdnjave za bodočo žico porajalo novo življenje. Francozi, Belgijci, Čehoslovaki, Poljaki, Jugoslovani, Grki, Bolgari, Rusi in Nizozemci so ustvarjali posebno mednarodno skupnost. Kaj kmalu so se navadili skupne govorice, nekakšnega svojega esperanta, nazivljali bodoči žici so razpredli notranjo obveščevalno mrežo.

O vsem tem pripoveduje pretresljiva razstava, ki si jo je ogledalo mnogo francoskih mater, zlasti pa nekdanji jetniki. Fotografije jetnikov jugoslovanskega rodu, predvsem Srbov, Crnogorcev in Makedoncev, so zastopane malone na vseh tablah. Po mnenju številnih osebnosti iz pariškega javnega življenja zasluži nacionalni odbor kot organizator razstave vsestransko priznanje.

Prizor iz češkega filma »Izgubljeni otroci«

na posebno večerjo generalni direktor francoskega nacionalnega centra za kinematografijo Jacques Flaud. — In kaj pomeni letošnji canneski festival za nas? Nagrade ne bo, toda naš film je bil lepo sprejet tako pri gledalcih kakor pri kritikih. Doslej smo zasledili eno samo, ki odklanja naš film. Se nekaj let bomo morali prihajati na festival z dobrimi filmi, da nas bodo zares upoštevali, zakaj letos smo pravzaprav samo pomahal z roko.

F. S.

Švedski film »Sedmi pečat« je napravil močan vtis

Odkritje nemških znanstvenikov

Nemški atomski strokovnjaki zatrjujejo, da so razvozlati skrivnost fuzije vodikovih atomov pri nizkih temperaturah, ki je podobna tisti v notranjosti sonca. Dr. Kurt Driebner, šef atomskega inštituta, ki so ga lani ustanovili zato, da bi proučevali možnosti za atomski pogon ladij, je izjavil, da

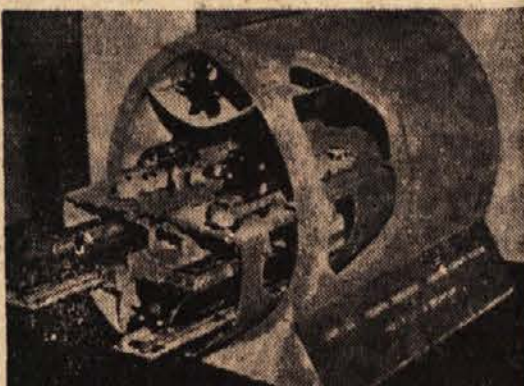
so skrivnost te fuzije brez atomskega vžigalnika« doslej ljubosumno varovali ZDA in Sovjetska zveza.

Dejal je, da za zdaj še ni mo-

PREVEČ ZDRAVNIKOV V BRITANiji

Odkar so v veliki Britaniji ukinili privatno prakso, oziroma točneje podružili vso zdravniško službo, so se odnosi med zdravniki in državnimi oblastmi hudo zaostri. Mnogi zdravniki Velike Britanije so bili prezaposleni, zato jih je leta 1948 večina z olajšanjem sprejela nacionalizacijo zdravstvene službe. Med 40 tisoč zdravnikov je 700 državnih uslužbencev, 18.000 jih dela za mesečno plačo v bolnišnicah, drugih 21.000 pa so družinski zdravniki službe socialnega zavarovanja. Zadnji imajo določeno

Zadnje čase so spet začeli razpravljati o graditvi predora pod Rokavskim prelivom med Francijo in Veliko Britanijo. Francoski inženir Basdevant je pripravil tudi že načrte, katerih maketno izvedbo kaže v prerezu gornji posnetek.

goče napovedati, kdaj bodo lahko začeli uporabljati to fuzijo pri nizkih temperaturah v industrijske namene, in dodal, da pri tem procesu ne bo atomskega odpadka, zato zanj ne bodo potrebna velika zaklonišča za osebe, kakršna so zdaj nujno potrebna pri atomskih reaktorjih.

Fuzija vodikovih atomov bo prav tako pomagala tudi pri obdelavi jedrskega goriva, oziroma pogonskega sredstva. Medtem ko rezerve goriva za vročinske reakcije niso neomejene (uran), so v svetovnih morjih velike količine težke vode, ki je nujno potrebna pri hladni fuziji vodikovih atomov. Kakor so ugotovili atomski strokovnjaki, je v vsaki toni morja okoli 15 gramov težke vode.

Drobne ZANIMIVOSTI

INŽENIRKE V ANGLIJI

Po britanskih statističnih podatkih imajo v vsej Angliji samo štiri-deset inženirki. Vzroki za nizko število žensk v tem poklicu so različni, predvsem pa so nemara v tem, ker večina podjetij ne sprejme inženirke v službo, nekatera druga pa se izgovarjajo, da imajo premalo kandidat na izbiro. Zdaj so napravili zanimiv poskus: v nekdaj tovorni zavzemajo vsa delovna mesta od direktorja navzdol ženske. Moških ta tovarna sploh ne sprejema.

ZEMLEVID MORSKEGA DNA

V Leningradu so izdelali zemljevid morskega dna na področju južnega Sahalina in Kurilskih otokov. Atlas ima 13 zemljevidov ter nekaj shem morskega živalstva in rastlinstva, koristil pa bo zlasti ribičem, ki se bodo lažje znašli pri svojem delu.

VELIKA LETALA

Ameriško letalsko ministrstvo je naročilo v več letalskih tovarnah prevozna letala, ki bi vozila s hitrostjo zvoka in imela akcijski radij 3500 milj, prevažala pa bi lahko tovore, ki ni v železniškem transportu zaveli 101 vagon. Prototip takega letala so že izdelali in je 4,5-krat večji od največjega sodobnega letala. Konstruktorji zatrjujejo, da bo to letalo mogoče naložiti prav toliko kot v srednjeveliko rečno ladjo.

PA SO LE DOBILI ZDRAVNIKA

Med vsemi Američani so menda zdaj najbrežnejši prebivalci otoka Tangar na vzhodni ameriški obali, ki jim je po dolgih letih uspelo pripraviti zdravnika, da se je naselil na otoku. Otokanov je zdaj 1100, prvi pa so se naselili na otoku leta 1688. Ves čas niso imeli zdravnika, zdaj pa je prišel k njim 33-letni Japonec dr. Mikio Kato iz Kobe. Ribiči so zbrali 10.000 dolarjev, zgradili ambulantno in je opremlili z vsemi medicinskimi pripomočki. Zdravnika so naravnost slavnostno sprejeli.

HIDROAVION GRE V POKOJ

Hidroavione znanke Sunderland, ki so med vojno preganjali Hitlerjeve podmornice vstopov na morju in so jim zato dali nemški letalci vrdevke sleteti jezeveca, je britansko vojno letalstvo umaknilo iz aktivne službe.

Za dobro valjo

KAPITAL IN DELO

Tristana Bernarda je nekdo vprašal, ali mu lahko razloži razliko med kapitalom in delom.

»Prav rad,« je odgovoril Bernard, »Če mi posodiš 200 dolarjev, bo to kapital.«

»Dobro, kaj pa delo?«

»To boš pa potem okusil, ko boš hotel dobiti dolarje nazaj, mu je razložil Bernard.«

NAPACNO JE PEL

Ko je bil znani francoski skladatelj Rameau na smrtni postelji, ga je duhovnik nagajal, naj se

pokasa. Ker se je skladatelj upiral, je duhovnik skoraj opil, zato ga je Rameaud pomiril z besedami: »Prečistiti, le kako morete prepevati tako brez posluha?«

»Ali ima še kdo kakšno bedasto vprašanje?«

SHAW IN SOFER

Nekoč se je Shaw dolgo mudil v Londonu in ni bilo več trampa. Poklical je taksi in vprašal soferja: »Koliko zahtevate za vožnjo do moje vile?«

»Pol funta,«

»To je preveč! Veste kaj? Zleknite se lepo zadaj, jaz bom pa sofiral in vas popeljal v predmestje za četrto funto.«

VOLTAIRE IN HALLER

V neki družbi je Voltaire takole ponedal svoje mnenje o Hallerju: »To je velik mož, velik pesnik, filozof, naravoslovec, skratka univerzalen genij.«

»To vaše mnenje je tembolj občudovanja vredno, ker Haller o vas ne misli tako lepo,« je nekdo odgovoril.

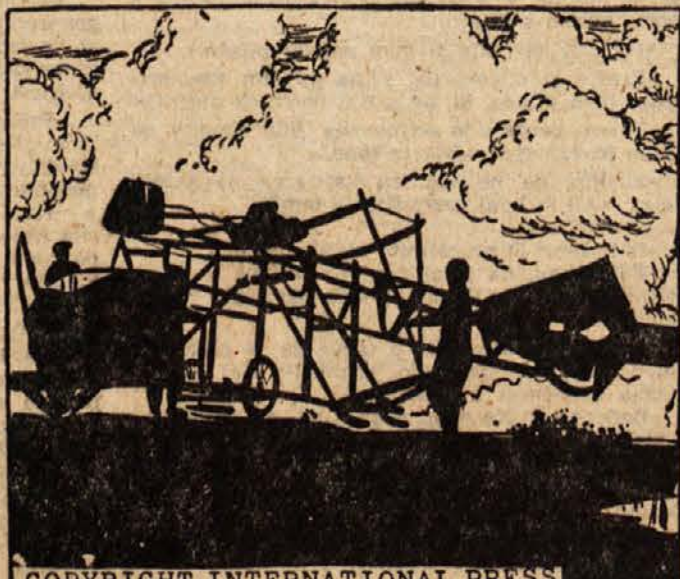
»Ah, tako,« je dodal Voltaire. »Morda pa se oba motiva.«

KAZEN ZA LAZNIIVCE

V neki družbi so razpravljali o tem, kako bi bilo treba kaznovati lažnivce. Bernard Shaw je naglo ponedal:

»Lažnivci kaznujejo sami sebe, največja kazen zanje pa ni to, da jim drugi ne verjamejo, marveč spoznanje, da oni tudi drugim ne morejo verjeti.«

HELIKOPTER - vozilo prihodnosti

COPYRIGHT INTERNATIONAL PRESS

1. Belgijec Henri Gérard je hotel leta 1913 poleteti navpično v zrak s strojem, ki je imel vrteča se krila in ni bil povezan z zemljo. Že šest let poprej je namreč Louis Bréguet letel s helikopterjem, ki ga je po kablu z zemlje pogonjal električni motor. Tik pred prvo svetovno vojno je francoski inženir Villard izdelal pajku podobno zračno vozilo in ga preizkusil v Berchemu blizu Bruxellesa. Že pred temli so mnogi mislili na helikopter...

2. V minulih nekaj letih se je helikopter, zračno prevozno sredstvo, ki se z vijaki dvigne v višine, uveljavil že na mnogih področjih, tako na primer v mestnem prometu, kjer je ponekod dobil vzdevek »zračni taksi«. Prvi začetki takega prevoznega sredstva pa segajo daleč nazaj. Sloviti italijanski slikar in graditelj Leonardo da Vinci je pred skoraj pet sto leti svoje znanje na nenavadnih izumih, ki jim zdaj pravimo helikopter, avto, podmornica...